

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ**

Αθήνα, 04-09-2020

Αριθ. πρωτ.: Γ/ΕΞ/5992/04-09-2020

Α Π Ο Φ Α Σ Η ΑΡ. 31 / 2020

(Τμήμα)

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα συνεδρίασε σε σύνθεση Τμήματος στην έδρα της την 15-04-2020 μετά από πρόσκληση του Προέδρου της, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας. Παρέστησαν οι Γεώργιος Μπατζαλέξης, Αναπληρωτής Πρόεδρος, κωλυμένου του Προέδρου της Αρχής Κωνσταντίνου Μενουδάκου, και τα αναπληρωματικά μέλη Ευάγγελος Παπακωνσταντίνου, Γρηγόριος Τσόλιας, ως εισηγητής, και Εμμανουήλ Δημογεροντάκης σε αντικατάσταση των τακτικών μελών Κωνσταντίνου Λαμπρινουδάκη, Χαράλαμπος Ανθόπουλου και Ελένης Μαρτσούκου αντίστοιχα, οι οποίοι, αν και εκλήθησαν νομίμως εγγράφως δεν παρέστησαν λόγω κωλύματος. Στη συνεδρίαση παρέστησαν, με εντολή του Προέδρου, ο Ιωάννης Λυκοτραφίτης, ειδικός επιστήμονας – ελεγκτής ως βοηθός εισηγητή και η Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου, υπάλληλος του τμήματος διοικητικών υποθέσεων της Αρχής, ως γραμματέας.

Η Αρχή έλαβε υπόψη της τα παρακάτω:

Υποβλήθηκε στην Αρχή από την Α η υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/2527/02-04-2019 καταγγελία, η οποία αφορούσε σε εγκατάσταση και λειτουργία παράνομου συστήματος βιντεοεπιτήρησης από την εταιρεία «Β Ο.Ε.» (εφεξής υπεύθυνος επεξεργασίας) σε χώρο εργασίας.

Στην ως άνω καταγγελία η καταγγέλλουσα ανέφερε ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας προέβη το ... σε εγκατάσταση και λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης στο κατάστημα

ρούχων με την επωνυμία ... που διατηρεί στο X. Παρά τις διαβεβαιώσεις του εργοδότη της και υπεύθυνου επεξεργασίας ότι δεν γίνεται επεξεργασία ήχου και ότι το πεδίο κάλυψης περιλαμβάνει μόνο το ταμείο, από τυχαία αποστολή αποσπάσματος βίντεο από το κινητό του ιδιοκτήτη της εταιρείας στο κινητό της, η καταγγέλλουσα αναφέρει ότι διαπίστωσε πως η κάμερα λαμβάνει εικόνα από όλο το κατάστημα και μάλιστα καταγράφει και ήχο. Η καταγγέλλουσα επίσης καταγγέλλει ότι υπάρχει και δεύτερη κάμερα που λαμβάνει εικόνα από το αποχωρητήριο, την αποθήκη και ένα μέρος των δοκιμαστηρίων.

Η καταγγέλλουσα συμπλήρωσε την ανωτέρω καταγγελία με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/2989/19-04-2019 έγγραφο, όπου αναφέρει ότι κάμερες λειτουργούν και στα άλλα ... καταστήματα της εταιρείας, καθώς και στις εγκαταστάσεις βιοτεχνίας που ανήκει επίσης στον υπεύθυνο επεξεργασίας.

Η Αρχή κάλεσε με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/1110/10-02-2020 έγγραφο τον καταγγελλόμενο υπεύθυνο επεξεργασίας σε ακρόαση προκειμένου να συζητηθεί η ως άνω καταγγελία. Στη συνεδρίαση της 26-02-2020 παρέστη ο Ηλίας Τομπαΐδης, με ..., ο οποίος εξέθεσε προφορικά τις απόψεις του. Ο καταγγελλόμενος υπεύθυνος επεξεργασίας, αφού έλαβε προθεσμία, κατέθεσε εντός της ταχθείσας προθεσμίας το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/1955/13-03-2020 υπόμνημα.

Στο υπόμνημα ο υπεύθυνος επεξεργασίας παρέχει αναλυτικά στοιχεία για τον αριθμό και τα τεχνικά χαρακτηριστικά των καμερών και των καταγραφικών που λειτουργούν στα καταστήματα και τις εγκαταστάσεις (βιοτεχνικούς χώρους παραγωγής) τους, προσκομίζει δείγμα εικόνας (φωτογραφία) από κάθε κάμερα, καθώς και βεβαίωση με ημερομηνία ... των εγκαταστατών, συντηρητών και υπεύθυνων τεχνικής υποστήριξης του συστήματος βιντεοεπιτήρησης που απορρίπτει την καταγγελία ως προς το στοιχείο της επεξεργασίας ήχου. Προσκομίζονται επίσης στοιχεία για τις ενημερωτικές πινακίδες που έχουν αναρτηθεί και αντίγραφο της πολιτικής προστασίας προσωπικών δεδομένων της εταιρείας για τη λειτουργία των συστημάτων βιντεοεπιτήρησης εντός των καταστημάτων και των υπόλοιπων εγκαταστάσεων. Για την εγκατάσταση και λειτουργία των καμερών έχουν ενημερωθεί οι εργαζόμενοι, ενώ οι καταγραφές αφορούν αποκλειστικά και μόνο δεδομένα εικόνας, και όχι ήχου. Για την καταγγέλλουσα αναφέρει ότι εκκρεμεί έκδοση απόφασης αρμόδιου δικαστηρίου επί αγωγής που κατέθεσε η καταγγέλλουσα κατά του υπευθύνου επεξεργασίας, ζητώντας αποζημιώσεις, μεταξύ άλλων, για την καταγγελλόμενη καταγραφή δεδομένων ήχου από την κάμερα του καταστήματος. Σχετικά με το αρχείο βίντεο που επικαλείται η καταγγέλλουσα, ο υπεύθυνος επεξεργασίας το έχει προσβάλει ήδη ως πλαστό ενώπιον του

αρμόδιου δικαστηρίου και επισυνάπτει την τεχνική πραγματογνωμοσύνη (ενημερωτικό σημείωμα εργαστηριακής ανάλυσης) επ' αυτού, προς υποστήριξη της βασιμότητας των ισχυρισμών του.

Η Αρχή, μετά από εξέταση των στοιχείων του φακέλου, την ακροαματική διαδικασία και αφού άκουσε τον εισηγητή και τον βοηθό εισηγητή, ο οποίος αποχώρησε μετά τη συζήτηση της υπόθεσης και πριν από τη διάσκεψη και τη λήψη απόφασης, μετά από διεξοδική συζήτηση,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Σύμφωνα με το άρ. 4 στοιχ. 1 του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων 2016/679 (εφεξής «ΓΚΠΔ»), τα δεδομένα ήχου και εικόνας, εφόσον αναφέρονται σε πρόσωπα, συνιστούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.
2. Η αποθήκευση και διαβίβαση εικόνας προσώπου, η οποία συλλέγεται από σύστημα βιντεοεπιτήρησης, που λειτουργεί μόνιμα, συνεχώς ή κατά τακτά χρονικά διαστήματα, σε κλειστό ή ανοικτό χώρο συγκέντρωσης ή διέλευσης προσώπων, συνιστά επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του άρ. 4 στοιχ. 2 του ΓΚΠΔ.
3. Το άρθρο 5 ΓΚΠΔ καθορίζει τις αρχές επεξεργασίας που διέπουν την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Συγκεκριμένα, ορίζεται στην παράγραφο 1 ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, μεταξύ άλλων: «α) υποβάλλονται σε σύννομη και θεμιτή επεξεργασία με διαφανή τρόπο σε σχέση με το υποκείμενο των δεδομένων («νομιμότητα, αντικειμενικότητα, διαφάνεια»), β) συλλέγονται για καθορισμένους, ρητούς και νόμιμους σκοπούς και δεν υποβάλλονται σε περαιτέρω επεξεργασία κατά τρόπο ασύμβατο προς τους σκοπούς αυτούς (...), γ) είναι κατάλληλα, συναφή και περιορίζονται στο αναγκαίο για τους σκοπούς για τους οποίους υποβάλλονται σε επεξεργασία («ελαχιστοποίηση των δεδομένων»), (...) ε) διατηρούνται υπό μορφή που επιτρέπει την ταυτοποίηση των υποκειμένων των δεδομένων μόνο για το διάστημα που απαιτείται για τους σκοπούς της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (...) («περιορισμός της περιόδου αποθήκευσης»), στ) υποβάλλονται σε επεξεργασία κατά τρόπο που εγγυάται την ενδεδειγμένη ασφάλεια των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, μεταξύ άλλων την προστασία τους από μη εξουσιοδοτημένη ή παράνομη επεξεργασία και τυχαία απώλεια, καταστροφή ή φθορά, με τη χρησιμοποίηση κατάλληλων τεχνικών ή οργανωτικών μέτρων («ακεραιότητα και εμπιστευτικότητα»).»

4. Το άρθρο 6 παρ. 1 ΓΚΠΔ προβλέπει, μεταξύ άλλων, ότι: « Η επεξεργασία είναι σύννομη μόνο εάν και εφόσον ισχύει τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις: (...) στ) η επεξεργασία είναι απαραίτητη για τους σκοπούς των έννομων συμφερόντων που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή τρίτος, εκτός εάν έναντι των συμφερόντων αυτών υπερισχύει το συμφέρον ή τα θεμελιώδη δικαιώματα και οι ελευθερίες του υποκειμένου των δεδομένων που επιβάλλουν την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (...)».
5. Το ζήτημα της χρήσης συστημάτων βιντεοεπιτήρησης για το σκοπό της προστασίας προσώπων και αγαθών ρυθμίζεται στην υπ' αριθμ. 1/2011 Οδηγία της Αρχής, οι διατάξεις της οποίας πρέπει να εφαρμόζονται σε συνδυασμό με τις νέες διατάξεις του ΓΚΠΔ και του ν.4624/2019, με τον οποίο ορίζονται μέτρα εφαρμογής του ΓΚΠΔ. Βασική προϋπόθεση για τη νομιμότητα της επεξεργασίας μέσω ενός συστήματος βιντεοεπιτήρησης είναι η τήρηση της αρχής της αναλογικότητας (άρθρο 5 ΓΚΠΔ), όπως αυτή εξειδικεύεται στα άρθρα 6 και 7 της ανωτέρω Οδηγίας, αλλά και στο Ειδικό Μέρος αυτής. Ειδικότερα, στο άρθρο 7 της Οδηγίας όπου ρυθμίζεται το ζήτημα της βιντεοεπιτήρησης σε χώρους εργασίας, αναφέρονται – μεταξύ άλλων - τα εξής:
- i. Το σύστημα δεν θα πρέπει να χρησιμοποιείται για την επιτήρηση των εργαζομένων εντός των χώρων αυτών, εκτός από ειδικές εξαιρετικές περιπτώσεις όπου αυτό δικαιολογείται από τη φύση και τις συνθήκες εργασίας και είναι απαραίτητο για την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων ή την προστασία κρίσιμων χώρων εργασίας (π.χ. στρατιωτικά εργοστάσια, τράπεζες, εγκαταστάσεις υψηλού κινδύνου). Για παράδειγμα, σε έναν τυπικό χώρο γραφείων επιχείρησης, η βιντεοεπιτήρηση πρέπει να περιορίζεται σε χώρους εισόδου και εξόδου, χωρίς να επιτηρούνται συγκεκριμένες αίθουσες γραφείων ή διάδρομοι. Εξαιρέση μπορεί να αποτελούν συγκεκριμένοι χώροι, όπως ταμεία ή χώροι με χρηματοκιβώτια, ηλεκτρομηχανολογικό εξοπλισμό κλπ., υπό τον όρο ότι οι κάμερες εστιάζουν στο αγαθό που προστατεύουν κι όχι στους χώρους των εργαζομένων.
 - ii. Σε κάθε περίπτωση, τα δεδομένα που συλλέγονται μέσω συστήματος βιντεοεπιτήρησης δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιηθούν ως αποκλειστικά κριτήρια για την αξιολόγηση της συμπεριφοράς και της αποδοτικότητας των εργαζομένων (βλ. υπ' αριθμ. 115/2001 Οδηγία για την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων των εργαζομένων, τμήμα Ε', παρ. 6 – 8).

Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 19 παρ. 2 της προαναφερθείσας Οδηγίας, το οποίο εξειδικεύει την αρχή της αναλογικότητας σε εμπορικά κέντρα και καταστήματα, κάμερες

επιτρέπεται να τοποθετούνται στα σημεία εισόδου και εξόδου των καταστημάτων, στα ταμεία και τους χώρους φύλαξης χρημάτων, στις αποθήκες εμπορευμάτων, ενώ, σύμφωνα με το άρθρο 19 παρ. 4 της ίδιας Οδηγίας, απαγορεύεται η λειτουργία καμερών σε χώρους εστίασης και αναψυχής, στα δοκιμαστήρια, στις τουαλέτες και στους χώρους όπου εργάζονται υπάλληλοι καταστήματος και δεν είναι προσιτοί στο κοινό.

6. Στην εξεταζόμενη περίπτωση, ως προς την καταγγελλόμενη παράνομη επεξεργασία δεδομένων ήχου δια του εν λόγω συστήματος βιντεοεπιτήρησης, η Αρχή διατηρεί αμφιβολίες εν όψει και του περιεχομένου της τεχνικής πραγματογνωμοσύνης που υπέβαλε ο ελεγχόμενος υπεύθυνος επεξεργασίας, αλλά και της από ... βεβαίωσης των εγκαταστατών του συστήματος βιντεοεπιτήρησης και απορρίπτει την καταγγελία.

Ως προς την καταγγελλόμενη παράνομη επεξεργασία δεδομένων εικόνας δια της εγκαταστημένης κάμερας στο κατάστημα που εργαζόταν η καταγγέλλουσα, η Αρχή διαπιστώνει ότι αφενός πληρούνται οι προϋποθέσεις των άρθρων 5, 6 ΓΚΠΔ και Οδηγίας 1/2011 ΑΠΔΠΧ, αφετέρου, ότι με βάση το πεδίο κάλυψης όπως αποτυπώνεται στο δείγμα εικόνας που υποβλήθηκε, διαπιστώνεται ότι συλλέγονται τα απολύτως απαραίτητα δεδομένα εικόνας για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού επεξεργασίας, ο οποίος δεν μπορεί να επιτευχθεί με ηπιότερα και εξίσου αποτελεσματικά μέσα. Σχετικά με τη νομιμότητα εγκατάστασης και λειτουργίας των υπολοίπων καμερών (υπόλοιπα καταστήματα και εγκαταστάσεις του υπευθύνου επεξεργασίας), η Αρχή επιφυλάσσεται να διερευνήσει περαιτέρω την σχετική καταγγελία προκειμένου να ασκήσει τις αρμοδιότητές της.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα απορρίπτει ως αβάσιμη την καταγγελία της Α κατά της «Β Ο.Ε.».

Ο Αναπληρωτής Πρόεδρος

Η γραμματέας

Γεώργιος Μπατζαλέξης

Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου